

GURBETTEN GURBETE

Kader'in toprağı henüz kurumuştı. Kader Alyar Köyü'ndeki genç kızların umudu olacaktı belki. Bir daha Kader'ler ölmeyecekti, ölmemeliydi... Sevgi, aşk gerçek sahibine; arzuladığına adanmalıydı.

Gurbet, köklerinden taze kopardığı kırmızı laleleri ablası Kader'in mezarı başına bıraktı. Doyasıya kokladı toprağı; mezar taşına sarıldı, ağladı. Gözünden yaşlar inci gibi dökülüyordu. Minik elleriyle en küçük kardeşi Hazan ablasının gözyaşlarını silmeye çalışıyordu. Ne kadar masum, temiz. Gurbet ablasının yanından ayrılmak istemiyordu fakat O'nu bekleyen hasta annesi ve yaşlı babası dışında dört erkek ve üç kız kardeşi vardı. Minik Hazan'ı kucağına alarak uzaklaştı mezarın yanından. Hasretle bir kez bir kez daha bakarak Kader'e.

Kader'in ölümünden sonra tüm evin yükü Gurbet'in omuzlarındaydı. Hem içerde hem dışarda tüm işlere Gurbet koşturuyordu. Köyde her mevsim iş çoktu. Günlük ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek kadar bahçeleri vardı. Sadece yazı değil kışı da düşünmek zorundadırlar. Zira Muş kışları çetin geçer, aylarca çarşı pazar göremezlerdi. Yollar kardan kapanır, hayat Alyar'da yaşanırdı. Hoş Gurbet'in ilçe gördüğü yoktu. Yaşlı babası alınacakları listeler, köylüyü çarşıya taşıyan tek araç sahibi Muhsin Bey'in minibüsü ile gider gelirdi ilçeye. Hüseyin Bey pazardan dönünce evde bayram yaşanırdı. Gurbet babasının aldığı yiyecekleri kilerde saklar, idare etmeye çalışırdı. Kardeşlerini sofranın başında toplayarak, ne aldılarsa sekize pay ederdi. En çok halkalı şekeri severlerdi. Onların yüzündeki ufacık gülümseme için canını verirdi Gurbet; O fedakarlığın adıydı.

Asıl geçim kaynakları hayvancılıktı. Üç baş büyük, on beş baş küçük hayvanları vardı. Gurbet tüm yaşadığı zorluklara rağmen hayat doluydu. Hayvanlara olan sevgisi de bambaşkaydı. Onlara özenle bakıyor, onlarla adeta çayırda dans ediyor, tüm sevgisiyle kucaklıyordu onları. Hayvanları otlatmaya Gurbet götürürdü. Sevdiği, sırdaşı dev ağacın altında hayvanların otlamasını beklerken kendine oyalanacak şeyler bulur; kışın yünden patikler örür, baharda çiçeklerden taç yapardı kardeşlerine. Özgür hissettiği tek yer o ağacın altıydı. Ağaçla konuşur, ağlar, güler; gelecek hayalleri kurardı. Gurbet henüz 19 yaşında, simsiyah ipek gibi saçları, esmer teni, zeytin gibi gözlere sahipti. İncecik beli, küçücük bedeni taşırdı tüm yükü. Bir kere bile şikayet etmez hatta şükürler eder her yeni doğan güne.

Ekim başlarıydı. Köye uzun yıllar sonra, öğretmen gelecek, haberi duyulmuştu. Eğitim sürekli devam etmiyordu. Bazı öğretmenler bir yıl bazıları ise birkaç ay kalıp gidiyorlardı. Köy koşullarında öğretmen olmak zordu ve buna sabredebilen azdı. Köyde okuma yazma bilen yaşlılar olmadığı gibi gençler ve çocuklar da eğitim öğretimden yoksun kalırdı. En uzun süre okuyan kız çocukları üç yıl okurdu. Durum böyleyken öğretmen haberine en çok sevinen Gurbet oldu. Üstelik bir kadın öğretmen. Heyecandan uyuyamıyor öğretmenin gelmesini bekliyordu. Belki fırsatını yakalar bir kaç harf öğrenirdi.

Köylü, okulun içinde tek göz odayı öğretmen için hazırladı. Epeydir kullanılmadığından okul bakım gerektiriyordu. Bu iş için de Gurbet öncüydü. Amacı kendi üzerine düşeni yapmak, köydeki cehaleti kardeşlerinin ve köydeki çocukların yaşamamasıydı. Küçük bir soba kurdu, hazırladığı odunları sobanın yanına dizdi, yerlere kilimler yaydı, pencereye perdesini taktı. Yere serdiği yün yatağın üzerine yorgan ve yastığı da koydu. Şimdi her şey hazırды ancak kasım oldu, aralık bitti öğretmen gelmedi. Atamalar ertelenmiş dediler. Gurbet umudunu yitirmedi bekledi öğretmeni.

Alyar'ın sıkıntılarından birisi de elektrik kesintileriydi. Özellikle kış aylarında sürekli elektrik kesintisi yaşanırdı. Kışın yoğun kar yağışları ise cabası. Ocak ayı yine mahrumiyet doluydu. Bu kez elektrik kesintisi beklenenden uzun sürdü. Köye Kocaeli'ndeki büyük bir elektrik şirketinden üçü genç, biri orta yaşlı mühendisler ve teknikerler geldi. Köylüler taziye evini ayarladı onlar için. Ekip hummalı bir şekilde köydeki elektrik arızasını gidermeye çalıştı. Fakat bu gelişleri planladıkları şekilde gitmedi. Dört günlük çalışmanın ardından işleri bitmiş fakat hava koşullarından dolayı köyde mahsur kalmışlardı. Köylü için misafir çok

önemlidir her gün evlerden yemekler gelirdi. Sular donmadığı sürece su taşınır, misafirlerin ihtiyaçları giderilirdi. Bir gün yine suları bitmişti. Bu kez Ahmet köylüye zahmet verdirmemek için çeşmeye kovaları alarak su doldurmaya gitti.

Köyde bir kadınla bir erkeğin yan yana gelmesi pek mümkün değildir. Kadınlar, genç kızlar bir erkeğin yanından geçerken yüzlerine yazmalarını kapatırlardı. Gurbet de Ahmet'i görünce öyle yaptı. İki teneke kovanı doldurmak için çeşmenin başındaydı. Gurbet çok heyecanlandı. Bir erkeğe karşı nasıl davranacak bilemese de hissettiği şey bu kez başkaydı. Bir taraftan kovalarını tutmaya bir taraftan da boncuk oyalı yazmasıyla yüzünü kapatmaya çalışıyordu. Sonra yavaştan uzaklaştı oradan. Bu ürkek ve utangaç tavırları Ahmet'in de dikkatini çekmiş, Gurbet'in zeytin gibi simsiyah, kocaman gözlerinden gözlerini alamamıştı. Sonra bir an Kocaeli'nde değil Akyar'da olduğunu hatırlayarak suları doldurup taziye evine geri döndü. Ahmet 25 yaşında, uzun boylu, esmer, bekar genç bir mühendistir.

"Buralardan kız almak zordur değil mi beyler?" diye sordu gizliden arkadaşlarına. Arkadaşları da Ahmet'i ciddiye almadı zaten;

"Ahmet buralardan evleneceğin kızı ancak düğün günü görürsün şehre benzemez, başlık paranı da hazır etmen lazım." diye dalga geçtiler.

Gurbet'in hisleri Ahmet'e de geçmiş olacak ki birbirlerine karşı duyguları aktı. Bir süre durdu düşündü Ahmet sonra kendini topladı. Arkadaşlarına hak verdi bu konuda. Muş nerede? Kocaeli nerede? Gitme vakti gelmişti Ahmet'ler için. Muhsin Bey yolların açıldığını haber vermek için geldi mühendislere. Minibüsünü hazırlamış Ahmet ve arkadaşlarını havaalanına kadar götürmüştü. Bir ay süren mağduriyet sonunda Ahmet ve arkadaşları köyden ayrılmışlar ve Kocaeli'ne dönmüşlerdi.

Ahmet gitmiştir gitmesine lakin Gurbet'in kafasında Ahmet'in hayali gitmemiştir. Hatırladığı ve yaşadığı tek an çeşmenin başındaki o beş dakikaydı; yaşattığı huzur ve yüzünde bıraktığı tebessüm ise sonsuz. Tüm hüznelerini, acılarını gideren bir huzurdu sanki bu bir umuttu; aşktı. Bir de imkansızdı bir daha nasıl görecekti Ahmet'i.

Merve Öğretmen'in Şubatın 15'inde geleceği haberini duyan Gurbet sevinçliydi. Gurbet umutlarına yaklaştıracığını hayal ediyordu. Merve Öğretmen gelecek nesle ışık tutan, azimli ve kararlı biriydi. Akyar'ın ihtiyacı olan tamı tamına Merve öğretmendi. Hele de Gurbet'in. Dersler başladı, birçok öğrenci vardı okula gelen. Onların her birini sevgiyle sarmalıyor onlarla bilgisini paylaşıyordu. Gurbet Merve Öğretmen'e çok ısınmıştı. Heyecanları boşa çıkmadı. Hemen hemen her gün fırsatını buldukça okula onun yanına gider, hem yaptığı sıcak ekmek ve yemeklerden götürür hem de Merve öğretmenin ona verdiği küçük defterine odundan kalemiyle iki üç harf yazar okumayı yazmayı öğrenmeye çalışırdı. Üç ay boyunca epeyce öğrenmişti. Bu zaman içinde Merve Öğretmenle arkadaş, kardeş oldu. O'na Ahmet'i anlattı tabii bir de ablası Kader'in öyküsünü. Merve Öğretmen Kader'in kaderini Gurbet'in yaşamasını istemiyordu. Babaları Hüseyin Bey Kader 17 yaşındayken O'ndan yirmi beş yaş büyük Şefik Bey ile başlık parası karşılığı evlendirmek istemiş babasına ve geleneklerine karşı gelemeyen zavallı Kader üzerinde beyaz gelinlik içinde kendini damda kırmızı kuşağıyla asıp intihar etmiş. Beyaz gelinliği Kader'in kefeni olmuş, geleceği, gençliği ve hayalleri ise törenin kurbanı. Hiçbir vicdan Kader'in hikayesine kayıtsız kalamazdı. Merve Öğretmen de öyle yaptı:

"Bir mektup yaz Gurbet. Ben mektubunu Ahmet'e ulaştıracağım senin hikayen yarım kalmasın."

Gurbet'in minik ama bir o kadar büyük kalbi pır pır etmeye başladı.

"Gerçekten mi? Öğretmenim, ablam yapar mısın bunu?"

"Tabii ki yapacağım Gurbet. Ahmet de istiyorsa seni gelir ister Hüseyin Bey'den."

Gurbet cesaretini topladı, Merve Öğretmen O'na kılavuz olmuştu. Öğrendiği harfleri ilk kez duygularını sevdiğine ifade etmekte kullanacak olmak ise ayrı sevinçti Gurbet için. Küçük defterinden bir yaprak kopardı. Ve yazmaya başladı odun kalemiyle. İnsanlar teknolojiyi en ileri düzeyde kullanırken Gurbet için mektup yazabilmek büyük lükstü ve bir o kadar kıymetli.

19 Mayıs 2015, Alyar

Sevgili Ahmet,

Bir erkekle nasıl konuşulur, ona ne yazılır bilmem ben. İnanır mısın, çok utanıyorum ama bir gün başka biriyle mutsuz yaşarken bu mektubu yazmadığıma pişman olmak da istemiyorum.

Okumayı yazmayı Merve öğretmenden öğrendim ben, seni O'na anlattım. Neyi anlattım diye düşündün değil mi? Haklısın. Seni gördüğüm beş dakikayı bir de sana olan tarifsiz duygularımı.

Bizim buralarda bir genç kız bir erkeği sevmeyi, severse ateşe yaklaşır. Babamızın uygun gördüğü erkekle evlendiriliriz biz. Ama ablam Kader evlenmedi o ölmeyi tercih etti. Ben ölmek istemiyorum Ahmet. Ben seninle mutlu olmak istiyorum. Bir ilk olsun Alyar'da bu mektup beni sana kavuştursun. Hayatımı değiştirsin. Seni bekleyeceğim.

Gurbet

Gurbet mektubunu özenle dörde katladı. Ve Merve Öğretmene verdi. Bundan sonrası O'na kalmıştı. Beklemekten başka çaresi yoktu. Ahmet'e ulaşacak mıydı mektubu? Ahmet bu hislere ne karşılık verecekti? Binlerce soru vardı kafasında.

Haziranda okullar kapanmış, Merve Öğretmen çocukların karnelerini verdikten sonra Alyar'dan ayrılmak üzereydi Gurbet sıkı sıkı sarılarak uğurladı öğretmenini. Merve Öğretmen için Gurbet'in emaneti emanetti. Muhsin Bey Merve öğretmenin valizlerini minibüse yerleştirdi. Ve Merve Öğretmeni şehre bıraktı. Merve öğretmenin İstanbul'a vardikten sonra ilk işi Gurbet'in mektubunu postalamak oldu. Ahmet'in Kocaeli'nde çalıştığı şirketin adresini bulmak zor olmadı. Bundan sonrası Ahmet'e kalmıştı. Bir aksilik olmadıkça iki üç güne mektubun Ahmet'in eline ulaşacağını tahmin ediyordu Merve öğretmen.

Postacı Ahmet'in işyerinde mektubu teslim etmeye gitti. Ahmet orada değildi. Bir haber kağıdı bıraktı güvenliğe. On gün içinde mektubu alması gerektiğini yoksa iade edileceğini hatırlattı. Güvenlik haber kağıdını aldı mantar panoya astı ama çok da önemsemedi, "Bu devirde ne mektubu Allah aşkına." diye söylendi.

Bir hafta sonra Ahmet işyerine gelmişti. Güvenliğe bir selam çaktı ve geçti odasına. Güvenlik mektuptan bahsetmedi Ahmet'e unutmuş olmalıydı. Ahmet gün boyu yoğun tempoda, şehir dışı işi çıkma durumuna karşılık arkasında iş bırakmamak için çalıştı. Fazla mesai yaparak geç saatte çıktı iş yerinden. Çıkarken güvenliğin yanına uğradı, biraz sohbet ederim diye düşündü.

"Ne var ne yok Sami?"

"Ne olsun ağabey, aynı bildiğin şeyler. Yusuf evlendi duymuşsundur. İş bıraktı eşinin memleketinden iş bakacakmış. Süleyman'ın da oğlu oldu, izinde."

"Oh oh! Ne güzel, hayırlı olsun. Var mı bir isteğin çıkıyorum ben belki yarın geç gelirim, yorgunum."

"Yok Ahmet ağabey, sağlığın"

“Ya! Ahmet ağabey, unutmuşum geçenlerde bu kağıdı postacı bıraktı pek önemsemedim ama sen bir bakarsın neymiş?”

“Tamam Sami sağ olasin, bakarım”

Ahmet arabasına bindi, haber kağıdını vitesin yanında konsolun üzerine bıraktı öylesine. Eve doğru hareket etti. Ahmet yalnız yaşıyordu. Evine bağlı, iş düşkününü bir adamdı. Eve ulaştığında saat hayli geçti. Işıkları bile yakmadan yatağa attı yorgun vücudunu. Uyandığında saat 13.00'ı geçmişti. Bir duş aldı, kahvaltı yapmadan çıktı evden. Yine geç çıkmayı planlıyordu iş yerinden. Arabasına bindi. Radyoda sevdiği parça vardı. Biraz daha ses verdi radyoya.

“Gurbet’e giden döner mi, dönmez mi belli değil bilirim.

Ben bir karaağaç gölgesi buldum, cebimde ümitlerim.”

Sezen Aksu

İş yerine ulaştı. Arabayı park ederken haber kağıdını hatırladı, ne olduğunu merak etti. Postane yakındı. Yürüyerek gider alırım. diye düşündü. Postaneye gittiğinde sıra çoktu, biraz bekledi. Sırası gelince memura haber kağıdını ve kimliğini uzattı, mektubu teslim aldı. Gurbet’in hayalleri, umudu sevdiğinin Ahmet’inin elindeydi şu anda.

Ahmet mektubu açtı ve okumaya başladı. Meraklı, heyecanlı, şaşkın... Okudukça yüzünü bir sevinç ve hüznün kapladı. Karışık duygular içindeydi ama onurlanmıştı. Belki beş dakikalık karşılaşmanın Gurbet üzerinde yarattığı duygu Ahmet’i etkilemişti. O kadar imkansızlıklar içinde kendini O’na açan kalbi karşılıksız bırakmak istemedi, O da hatırladı Gurbet’in güzel zeytin gözlerini.

Bir süre düşündü. Mektubu tekrar tekrar okudu. Durumu telefon açarak Karabük’te yaşayan annesine anlattı. Bu zamanda çılgınlık olduğunu söyledi ailesi. Ahmet böyle düşünmüyordu. İstekli ve kararlı duruşuyla ailesini ikna edebildi. Kış gelmeden Gurbet’i tekrar görmeliydi, ailesiyle birlikte Muş’a ulaştılar. Oradan bir şekilde Akyar’a giderlerdi. Ahmet’in amacı Muhsin Bey’in şehir seferlerini yakalamaktı çünkü O’na başkası yardımcı olamazdı. Gurbet’i de zor durumda bırakmamalıydı. Birkaç hafta Muş’ta konakladılar. Ve bir gün Ahmet Muhsin Bey’i buldu. Gurbet görmek ve O’na evlenmek için babasını ikna konusunda yardım istedi. Muhsin Bey Ahmet’i severdi dolayısıyla yardım etmeyi kabul etti.

“Ahmet benden haber bekle ama Gurbet’i görmene izin vermezler ancak istemeye gidebiliriz.”

“Tamam ağabey.”

Hüseyin Bey, ah vah dediyse de kem küm ettiyse de Muhsin Bey O’nu ikna başardı.

Hüseyin Bey akşam evde:

“Gurbetttt!” diye bağırdı sert ses tonuyla.

Gurbet elleri önünde bağlı:

“Efendim baba”

“Yarın akşam seni istemeye gelecekler, hazırlanın.”

Gurbet şaşkıncı, bu kadar çabuk mu diye başladı öfkeden ağlamaya. Kime verecektir babası acaba? Yaşlı bir dedeye mi? Yoksa ikinci kumalığa mı? Ahmet’ten de haber çıkmamıştı. Hayalleri, umutları peki ya bekleyişleri boşa mıydı? Babasına saygısı büyüktü fakat adetler böyleydi. O’nu üzmemek istemiyordu zaten gücü

kalmamıştı, bu töre onu da yakalayacaktı elbet bir gün! Tek umudu Ahmet'e yazdığı mektuptu fakat kendi hissettiklerini Ahmet hissetmezdi belki. Hem Ahmet'e şehirde kız mı yoktu?

Akşama çok az vakit kalmış, misafirler gelmek üzereydi. Gurbet kapıyı küçük kardeşlerine açtırdı. Usulca kapının kenarından bakar görürüm diye düşündü. Bakalım köyün hangi ihtiyarıydı taliplisi, öğreniyordu resmen. "Selamün Aleyküm" sesleri yükselmeye başladı. Muhsin Bey vardı. Şaşırmıştı Gurbet. Şehir görmüş adamdır Muhsin Bey ne karıştırdı bu işe, diye geçirdi içinden. Neyse, dedi; sonra kapı aralığında bakmaya bir şeyler duymaya çalıştı fakat hiçbir şey göremedi. Misafirler geçmişti odaya. Köyde ikram çok önemliydi, kim olursa olsun asla aç çıkmazdı misafir oldukları evden; yemekler yendi, çaylar içildi.

Muhsin Bey öksürdü inceden.

"Efendim gelelim ziyaretimizin sebebine. Hüseyin Bey bu delikanlı oğlumuz Ahmet köyümüzün elektrik kesintisi için gelmişti bilirsin. Sevda bu ya senin Gurbet'i görmüş çeşme başında. Bakmaya bile korkmuş, kalkmış ailesini alıp uzaklardan gelmiş Gurbet'i senden istemeye. Niyeti halistir, ciddidir."

Hüseyin Bey son sözü söyledi:

"Muhsin Efendi, bizim buraları bilirsin. Sevda boştur, boştur lakin baba yüreğim dayanmaz. Kaderimin acısı ciğerimi yaktı, Gurbet'i yakmak istenem. Madem sen de kefilisin hayırlı olsun."

Gurbet merakından ölecekti, misafirler gittikten sonra anne ve babasının konuşmalarına kulak misafiri oldu. Bir hafta sonra düğünü vardı. Otuz altın da O'na biçilen değer. Ağlamaya başladı, hıçkırıklarına engel olamıyor, kalbi daralıyor, nefesi kesilecek gibi oluyordu. Mutsuz ve çaresizdi.

Düğün günü köylü kadınlar Gurbet'i hazırlamaya başladı. Herkes o kadar keyifliydi ki dünyası başına yıkılan tek insan Gurbet'ti sanki hissettiği şey tam olarak buydu. Gelinliğini giydirdiler, saçlarını kağıttan bugidilerle kıvırcık yaptılar, saçlarının aralarına teller taktılar, duvağını ve başının üstüne kırmızı pullu tülbenti örttüler. Gurbet hazırda artık. Davullar çalınıyor, halaylar çekiliyordu. Gurbet orada değildi hayalinde sadece Ahmet vardı, bir ah, çekti acı acı!

Gurbet anne ve babasının ellerini öptü. Vakit ayrılık vaktiydi; doyasıya sarıldı kardeşlerine, öptü pamuk yanaklarından her birini. Gurbet'i şehirde onlar için hazırlanan bir eve götürdüler. Herkes gitmişti bağıra bağıra ağlamak istiyordu. Bir bilinmezdeydi, evlilik gurbeti başlamıştı keşke vuslat olabilseydi bu gurbette. Sonra bir el çenesine dokunup başını kaldırdı. Ahmet aşkla, sevgiyle açtı Gurbet'in duvağını, alnına bir buse kondurdu tebessümle. Gurbet usulca başını kaldırdı, şaşkın bir halde gördüğüne inanamadı:

"Ahmet" diyebilirdi sadece, Ahmet.

İçindense neler geçti, ne dualar etti:

"Allah'ım şükürler olsun, O kadar mutluyum ki cümlelerim yetmiyor anlatmaya, yorgun kalbim daha kötüsüne dayanmazdı zaten. Ah babam! kıyamada denek kızına, nasıl dayanayım ben sana? Ya Merve öğretmenim, nasıl unutturum ben bu iyiliğini."

Gurbet'in hayatını bir mektup değiştirdi, hem özgürlüğüne hem sevdasına kavuşturdu O'nu. Ahmet ve Gurbet için birbirlerine adanacakları uzun yolculuk başladı.

Ahmet cebinden çıkardığı tek altını Gurbet'e uzatarak:

"Adettendir" dedi.

Gülüşerek kucaklaştılar, Gurbet güvenle başını yasladı Ahmet'in göğsüne.